

Tekst: M.G. Leonard | Illustraties: Paddy Donnelly en Laurissa Jones | Uitgeverij: Lannoo

Over het boek

Twitch heeft eigenlijk geen vrienden, tenminste, als je de vogels niet meetelt. Hij houdt van vogels. In het bos heeft hij een geheime plek waar hij al veel speciale vogels heeft kunnen spotten. Als hij naar deze plek gaat op de eerste dag van de zomervakantie, is er overal politie. Een veroordeelde overvaller is ontsnapt en men denkt dat hij zijn buit verstopt heeft in dat bos! Kan het talent van Twitch voor vogelspotten helpen bij het opsporen van de gevangene en zijn buit?

Schrijfster M.G. Leonard is vooral bekend door haar serie over de Keversjongen. Haar vlotte schrijfstijl spat van de bladzijdes.

Relatie met het thema

Eigenlijk zijn de vogels de rode draad in het boek. Twitch is in eerste instantie niet van plan om als rechercheur de buit of de overvaller te zoeken. Hij denkt alleen aan zijn vogels en zijn geliefde bos. Dit boek barst daarom van de liefde voor natuur.

Lessuggesties

- **Introductie**
Bekijk samen de omslag van het boek. Wat zien jullie? Waar aan kun je zien dat dit boek helemaal bij het thema van de Kinderboekenweek past? Bespreek ook samen de titel van het boek: *Twitch en de vlucht van de ijsvogel*. Wie of wat zou Twitch zijn? Wat kun je over dat woord zeggen? Hoe kijkt de jongen op de voorkant? Speel samen het spelletje 'dit of dat' - welke omschrijving past het beste bij het boek? Let op: het zijn niet altijd tegenstellingen. Turf en kijk welke omschrijving de meeste stemmen heeft gekregen. Vraag ook enkele leerlingen om hun keuze toe te lichten.

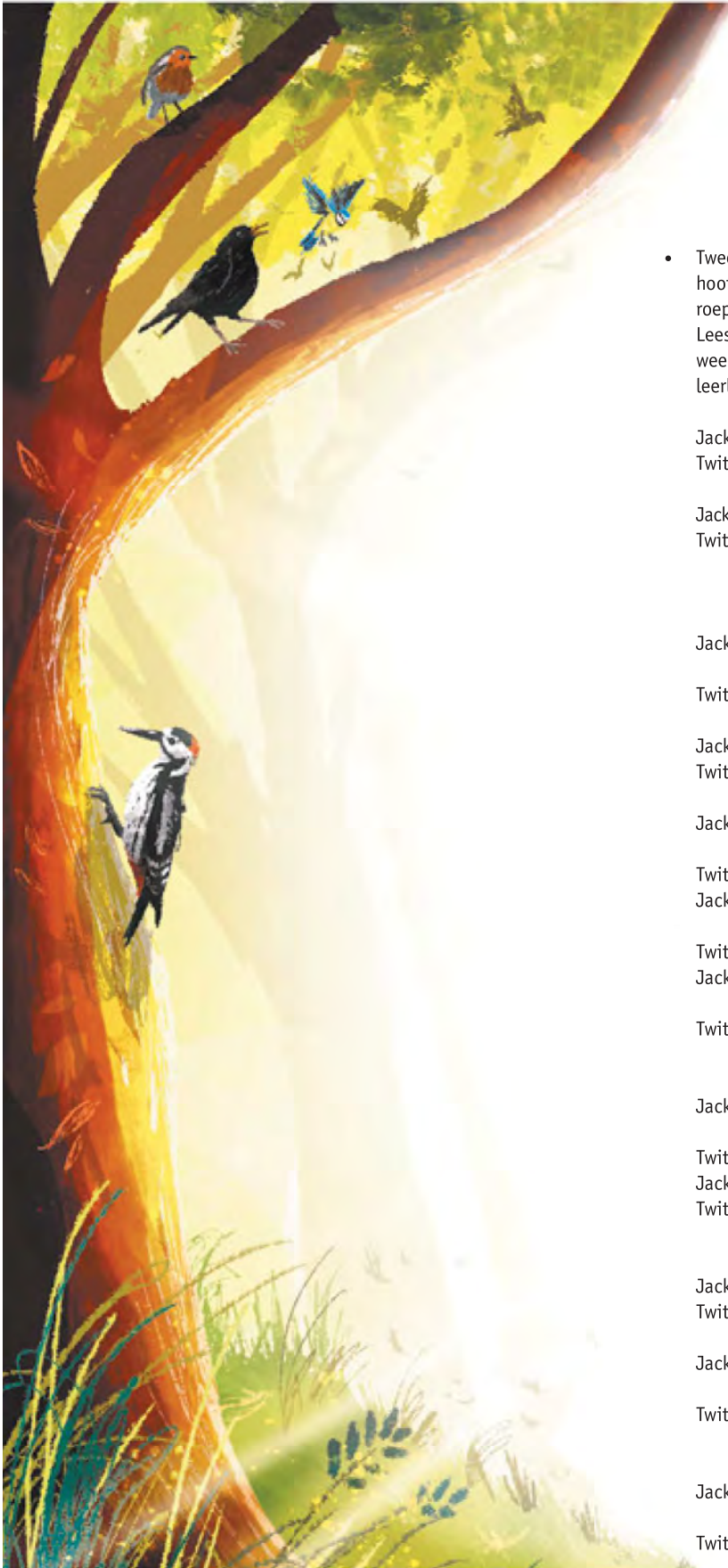
Serieus	Grappig
Avontuurlijk	Dramatisch
Zielig	Spannend
Met een aardige hoofdpersoon	Met een slimme hoofdpersoon
Met een dappere hoofdpersoon	Met een sportieve hoofdpersoon
Deel van een boekenserie	Losstaand boek

Lees hierna hoofdstuk 1 'Rotsduif' p.11 t/m 17 en hoofdstuk 2 'Wormenvoer' p.18 t/m 28. Wat zijn we te weten gekomen over Twitch? Wat vinden ze van Billy? En zijn er leerlingen die hun eerdere keuzes willen aanpassen?

- **Eerste voorleessessie:** hoofdstuk 3 'Het Avesbos' p.29 t/m 36 en hoofdstuk 4 'Een zilveren ijsvogel' p.37 t/m 43 en hoofdstuk 5 'Kladderkat' p.44 t/m 52 en hoofdstuk 6 'De theepotstruik' p.53 t/m 64
Geef twee leerlingen vooraf de opdracht om gedurende alle voorleessessies de verschillende vogelsoorten te noteren die de revue passeren. Zij mogen, als het boek uit is, de lijst presenteren.

Lees eerst hoofdstuk 3 en 4. Vergelijk de twee pest-situaties. Hoe voelt Twitch zich als hij een worm moet eten? Is dat hetzelfde als wanneer Jack gepest wordt door Bleke en Matter, of zitten er toch verschillen in? Wat zijn de redenen waarom Twitch Jack gaat helpen?

Lees nu hoofdstuk 5 en 6. Maak samen met de klas een onderzoeksbord met aanwijzingen als een rechercheur. Gebruik, als je kan, een echt prikbord met punaises en gekleurde draadjes, of anders kun je het digibord gebruiken. Zorg dat daarop in ieder geval de kaart uit het boek wordt geprikt. Begin dan samen met de klas informatie te verzamelen. Bedenk eerst welke vragen je beantwoord wilt hebben. (Waar is Overvaller Owen? Waar is de buit? Misschien zijn er nog meer mysteries.) Laat creatieve leerlingen een portrettekening maken van de losse personages: Twitch, Jack, Matter en Bleke, Billy, de kale Overvaller Owen, de twee meisjes, en wie ze zich nog meer kunnen herinneren. Laat hen goed nadenken: welke uiterlijke kenmerken zijn in het boek genoemd? Geen tijd om te tekenen? Geef dan een duo de taak om passende foto's te zoeken op het internet. Deze portretten komen onder elkaar. Wat weten we van deze personages? Wat is hun relatie tot de misdaad of tot het vinden van de buit? Overleg klassikaal. Plaats dan 'verdachte personen' aan de linkerkant van de kaart. De overige personages komen aan de rechterkant. Misschien veranderen jullie van gedachten als je verder in het verhaal komt. Noteer de bevindingen in kernwoorden onder de portretten en trek eventueel lijntjes of pijltjes tussen figuren op naar plaatsen op de kaart. Kies er bijvoorbeeld voor om 'vrienden' een groen kleurtje te geven (tussen Matter en Bleke) en 'vijanden' een rode (tussen Jack en Twitch, én tussen Jack en Matter en Bleke). Kijk vanaf nu na iedere voorleessessie naar het onderzoeksbord. Moet er iets veranderen? Moet er iets bij? Is iemand een detail opgevalven of is er een aanwijzing bij gekomen?

- Tweede voorleessessie: hoofdstuk 7 'Vogelhuisbed' p.65 t/m 74, hoofdstuk 8 'Luchtdoop' p.75 t/m 82 en hoofdstuk 9 'De alarmroep van de slechtvalk' p.83 t/m 90
Lees voor t/m halverwege pagina 86, tot en met "... tot ze er weer wat normaler uitzagen". De rest van dit hoofdstuk lezen de leerlingen zelf met deze toneeltekst:

Jack: *(zacht)* Waarom doe je zo aardig tegen me?

Twitch: *(neutraal)* Vind je niet dat elk levend wezen respect verdient? Zelfs ongedierte.

Jack: *(geschrokken en verontwaardigd)* Noem je mij ongedierte?

Twitch: Nee. Ik heb het over Korstje, weet je nog? Die duif die jij dood wilde slaan. Ik moest aan hem denken toen ik zag hoe die pestkoppen je in de hoek gedreven hadden. Ik kon Korstje niet aan zijn lot overlaten, en jou ook niet.

Jack: *(liegt)* Ik zou die duif niet echt doodgeslagen hebben. Het was Hermans idee. Wat is er met de duif gebeurd?

Twitch: Ik heb hem mee naar huis genomen, en nu heeft hij een vrouw, Maud, en twee kinderen Rafel en Pieper.

Jack: Ik ben echt niet zoals Bleke en Matter hoor.

Twitch: *(ongelovig)* Niet? Je pest mij. Je probeerde Herman die duif dood te laten slaan. Waarom deed je dat?

Jack: *(twijfelend en mompelend)* Ik wilde gewoon dat iedereen me stoer en cool zou vinden.

Twitch: Je kunt mensen niet dwingen om je cool te vinden.

Jack: *(lachend)* Nee, jij kunt mensen niet dwingen om je cool te vinden.

Twitch: *(neutraal)* Daar zit ik niet mee.

Jack: *(ongelovig)* Dat geloof ik niet, iedereen wil aardig gevonden worden. Wil je geen vrienden?

Twitch: Ik heb vrienden. Ik zoek er één, nu. Rafel is weggevloden. Dat suffe beest kan het noorden nog niet van het zuiden onderscheiden.

Jack: *(verbaasd)* Een vógel? Vogels kunnen geen vrienden zijn!

Twitch: Waarom niet?

Jack: Omdat het vogels zijn!

Twitch: Vogels zijn er altijd voor mij. Heb je 's morgens ooit het Ochtendkoor gehoord? Dan fluiten alle vogels op hun allermooist.

Jack: Jij bent echt een rare.

Twitch: Mijn opa zei altijd dat iedereen raar is en dat mensen alleen maar doen alsof ze normaal zijn.

Jack: Maar jij bent écht raar. Maakte jij ook dat enge geluid waar alle vogels van schrokken?

Twitch: Ik deed de alarmroep van de slechtvalk na. Die jaagt op houtduiven, dus daar schrokken ze van. Het probleem is alleen dat ik Rafel er ook mee weggejaagd heb.

Jack: Goed, hoe ziet die vogelvriend van jou eruit? Ik zal je helpen zoeken, als dankje.

Twitch: Cool.

Laat de leerlingen in tweetallen de toneeltekst oefenen. Let op de aangegeven emoties – hoe klinken die? Laat enkele duo's een stukje voordoen. Praat ook na over het hoofdstuk. Zou dit gesprek tussen Twitch en Jack iets veranderen in hun relatie? Moet misschien de rode lijn van 'vijand' op het onderzoeksbord veranderd worden? Er is ook andere informatie bijgekomen. Waar is de foto uit de krant genomen? En hoe heette de twee meisjes?

- Derde voorleessessie: hoofdstuk 10 'De wraak van Korstje' p.91 t/m 102, hoofdstuk 11 'Zwaluwvlucht' p.103 t/m 113, en hoofdstuk 12 'Ochtendkoo' p.114 t/m 125
Lees de hoofdstukken voor. Twitch beschrijft het gezang van de merel en van de winterkoning in dit hoofdstuk. Plaats de twee beschrijvingen op het digibord.
  - Hoog *piep-piep-piep* en dan een triller. - winterkoninkje
  - Lijkt op een deuntje wat je kan fluiten. Het soort deuntje dat een opgewekte, over straat slenterende kerel zou kunnen fluiten. - merel

Luister samen naar de roepen van deze vogels op YouTube. Herkennen ze de roep van de vogel in de beschrijving van Twitch? Vinden ze het een goede beschrijving? Het zijn twee hele verschillende beschrijvingen. Die van het winterkoninkje beschrijft echt het geluid, terwijl de beschrijving van de merel meer een sfeer of gevoel opwekt. Welke vinden ze het mooiste? Waar ligt dat aan? Luister nu naar de roep van een roodborstje. Hoe zou je dit geluid beschrijven? Laat iedere leerling voor zich iets opschrijven. Wie wil zijn of haar beschrijving voorlezen? Probeer het ook eens met het geluid van een nachtegaal, een uil en een koolmeesje. Welke van deze roepen zou je nooit tijdens het Ochtendkoo horen?

- Vierde voorleessessie: hoofdstuk 13 'Voetstappen in de modder' p.126 t/m 132, hoofdstuk 14 'Twee vogelaars in een struik' p.133 t/m 144, hoofdstuk 15 'Wat scheelt eraan, Gilbert?' p.145 t/m 155
Projecteer de volgende zinnen op het digibord. Lees dan de hoofdstukken voor. In welke volgorde kwamen deze zinnen voorbij? En wie zei wat?
  1. Ze hielden iets voor ons achter.
  2. Doe jij maar waar je zin in hebt.
  3. Sst, ik dacht dat ik stemmen hoorde.
  4. We moeten het uitmaken.
  5. Misschien heeft hij zich wel ergens in de buurt verstopt.
  6. Dat wist ik heus wel.
  7. Het is een leven vol avontuur, gezegend met momenten van rust.
 Werk ook weer de vogellijst en het onderzoeksbord bij. Wie gedraagt zich verdacht? Moeten er nog personages toegevoegd worden? Zijn we al iets meer te weten gekomen?
- Vijfde voorleessessie: hoofdstuk 16 'Aan het vissen' p.156 t/m 166, hoofdstuk 17 'Meer gans' p.167 t/m 176, hoofdstuk 18 'Duivenpost' p.177 t/m 183 en hoofdstuk 19 'Vallen en strikken' p.184 t/m 192
Lees de hoofdstukken voor. Vraag eens om eerste reacties, waarom zou Twitch zich zo voelen? Bespreek de personages Billy en Jack aan de hand van de volgende eigenschappen. Kloppen deze beschrijvingen bij (één van deze) personages? Als je moet kiezen, past het woord dan meer bij Billy of meer bij Jack? Verschillen de meningen van de leerlingen met de mening van Twitch, of zijn de leerlingen het met Twitch eens?

BETROUWBAAR	AARDIG	VERDACHT
BEHULPZAAM	GEVAARLIJK	MYSTERIEUS

Werk ook weer het onderzoeksbord bij. Wat weten we nu precies over Owen en wat over Billy? Wat denken de leerlingen van Billy, waarom is hij bij het Averbos?

- Zesde voorleessessie: hoofdstuk 20 'Amita's volkstuin' p.193 t/m 202, hoofdstuk 21 'Overvaller Owen' p.203 t/m 212, hoofdstuk 22 'De boot in' p.213 t/m 220
Er zijn weer veel nieuwe puzzelstukjes bijgekomen, en ook het profiel van overvaller Owen moet worden aangepast op het onderzoeksbord. Zijn er al theorieën over waar het geld is? Wie het geld gestolen heeft? Stel je voor dat je de rechercheur op deze zaak bent. Wie zou je nu het liefst verhoren? Gina Owen kun je niet verhoren, die is op de vlucht. Wie zou het verhaal ook kennen of wie verdenk je? Wie zou je de juiste aanwijzingen kunnen geven om het raadsel op te lossen? Laat de leerlingen dit in tweetallen bedenken en laat ze als een echte rechercheur vragen voorbereiden voor het verhoor. De vragen worden op een A4'tje genoteerd. Verzamel de A4'tjes voor de volgende voorleessessie.
- Zevende voorleessessie: hoofdstuk 23 'De vlucht van de IJsvogel' p.221 t/m 230, hoofdstuk 24 'Een roekoeloze actie' p.231 t/m 240, hoofdstuk 25 'Kokerpost' p.241 t/m 250 en hoofdstuk 26 'Nachtuil' p.251 t/m 257
Lees de (spannende!) hoofdstukken voor. Bespreek met de leerlingen wat er nu precies is gebeurd bij de overval. Wanneer was wie waar? Bekijk ook het onderzoeksbord. Zaten jullie op het goede spoor? Wat vinden jullie van Twitch' en Jack's plan? Neem de vragen van de zesde voorleessessie erbij en deel ze uit. Zorg ervoor dat ieder duo nu de vragenlijst van een ander duo gekregen heeft. Bedenk samen hoe het personage in de verhoorkamer zou reageren op deze vragen, en schrijf de antwoorden op. Oefen nu het verhoor – één is de rechercheur, de ander is de verdachte. Welke emoties zouden ze hebben? Is de rechercheur boos? Is de verdachte ontwijkend, of gaat hij/zij de vragen eerlijk beantwoorden? Laat het verhoor van enkele duo's horen.
- Achtste voorleessessie: hoofdstuk 27 'Pauwenkamer' p.258 t/m 264, hoofdstuk 28 'Koekoek' p.265 t/m 271, hoofdstuk 29 'Zwermtijd' p.272 t/m 277, hoofdstuk 30 'Kip, ik heb je!' p.278 t/m 284 en hoofdstuk 31 'De twitchers' p.285 t/m 291
Lees de conclusie van het verhaal.

Afsluiting

Bespreek na: wat vonden de leerlingen van het verhaal? Probeer klassikaal drie scènes te bedenken waarin Twitch' vogelkennis hem geholpen heeft in zijn avontuur.

Laat de leerlingen die de vogels bijhielden, aan het woord. Hoeveel verschillende vogels zijn er genoemd? Zaten daar ook vogels bij die de leerlingen nog niet kenden? Geef eventueel een aantal leerlingen de opdracht om meer informatie over deze vogels op te zoeken en te presenteren.

Stel je voor dat Gina Owen vrijkomt en het nieuws vraagt of ze een korte toespraak wil houden. Wat zou ze kwijt willen? Laat de leerlingen één alinea schrijven en voordragen.